

İNDİ NECƏSƏN, DOKTOR, KİMİNLƏ BÖLÜŞÜBSƏN ÇƏKDİYİN ƏZABLARI?

Tofiq Nurəli: “Sözün bu yerdə çox aciz olduğunu hiss edən, o dünyanı görüb-gələn pasiyentlər həkimin üzündən yox, məhz əlindən öpməklə duyğularını çatdırmaq istəyirlər. Çünki dünyada insan həyatından qiymətli heç nə yoxdur və olmayacaq”

ƏSL HƏKİMLİK DƏ YARADICILIQ KİMİDİR

FƏRİD HÜSEYN

faridhuseyn@kaspi.az

“Kaspi” qəzeti “Şəfali söz” adlı yeni ədəbi layihəyə start verir. Layihəmizdə tanınmış həkim yazarlarla müsahibələri təqdim edəcəyik. Budəfəki qonağımız tanınmış endokrinoloq, sevilən şair Tofiq Nurəlidir. O, 1953-cü ildə Quba rayonunun Yerfi kəndində anadan olub. 1978-ci ildə N.Nərimanov adına Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunu fərqlənmə diplomu ilə bitirib. Müxtəlif səhiyyə ocaqlarında rəhbər vəzifələrdə çalışıb. İlk kütləvi səhiyyə qəzetini “Şəfqət” – indiki “Tibb qəzeti”ni yaradıb və 1991-1995-ci illərdə həmin qəzetin baş redaktoru işləyib. Tofiq müəllimin “Yarpaqlarım ağrıyır”, “Darıxan misralar” və sair şeirlər kitabları ədəbi mühit və oxucular tərəfindən rəğbətlə qarşılanıb.

● **İxtisasca həkim olmağınız poetik yaradıcılığınıza mənfi və müsbət mənada hansı təsirləri göstərib?**

● Müsbət təsir odur ki, qeyri-filoloji təhsillilər, əksərən daha çox informasiyalı olur, düşüncələri, həyata baxışları, təcrübələri xeyli fərqlənir. Mənfi tərəfi isə odur ki, məşğul olduğun peşə və yaradıcılıq bir-birinə ciddi şəkildə mane olur. Bu təsiri aşmaq çox böyük enerji bahasına başa gəlir. Bu mənada Anton Çexov və Xalid Hüseyni ən doğru seçimi ediblər, yəni həkimlik sənətini atıblar. Qəti əminliklə bildirirəm ki, onlar həkim kimi zəif olublar. Əsl həkimlik də yaradıcılıq kimidir, istəsən də ata bilmirsən.

● **Hansısa pasientlərinizin həyatından ilhamlandığınız, təsirləndiyiniz və sonra duyğularınızı sözsə çevirdiyiniz olubmu?**

● Konkret ünvanlı olmasa da, yəqin ki, olub.

● **Həkimlik fəaliyyətiniz dönməndə hansısa məqamlarda yaradıcı insan həssaslığınızın həkim soyuqqanlılığına üstün gəldiyi anlar olubmu?**

● Həkimlikdə bu, mümkünsüzdür, çünki xəstəyə əlavə ziyan vura bilsən. Bir də ki, həkim xəstənin yanında istər-istəməz anındaca səfərbər olur.

● **Həkimlik fəaliyyətinizlə bağlı hansısa şeirləriniz varmı? Öz həyat tərzinizi, peşənizi haçansa poetik şəkildə ifadə edibsiniz?**

● Tələbəliyin sonlarında “Onkologiya xəstəxanasından fraqmentlər” silsiləsi yazmışam. Sonralar da olub, daha çox isə ayrı-ayrı şeirlərdə peşədən gələn duyumlar, deyimlər olub. “Bir həkimin keçdiyi yol” adlı nəsr əsərim var. Özümün həkimlik yolumu və qismən də bu iki sənətin qovuşduğu, kəsişdiyi məqamları yazmışam. “Mini-roman” da demək olar. Bax, bu söhbətimizdə qoyulan bütün sualların cavabları həmin əsərdə var. Tibb işçiləri gününə aid “Doktor” adlı bir şeirim də var.

● **Dünyada həkim olan yazarlar çox olub. Onların yaradıcılıq nümunələri sizə bir köynək daha yaxındır, yoxsa onların mətnlərini digər yazarların əsərləri ilə bir tutursunuz?**

“Əsərlərini oxuduğum həkim-yazarlar içərisindən yalnız Abbas Səhhəti özümə daha doğma sayıram. Onun haqqında oxuduqlarım, əsərləri məndə belə bir təəssürat yaradıb ki, biz biri-birimizə çox oxşayırq.”

● Əsərlərdə həkimliklə bağlı peşədən gələn məqamlar olanda doğmalığ hiss edirsən, qalan hallarda isə digər yazarların əsərləri ilə eyni təsiri bağışlayır. Ümumən, müəllifin başqa ixtisas yiyəsi olduğunu tez duyuram. Əsərlərini oxuduğum həkim-yazarlar içərisindən isə yalnız Abbas Səhhəti özümə daha doğma sayıram. Onun haqqında oxuduqlarım, əsərləri məndə belə bir təəssürat yaradıb ki, biz biri-birimizə çox oxşayırq.

● **Başqasına şəfa verməyin, sağaltmağın fəlsəfi, yaxud rəmzi mənasını yaradıcı insan kimi necə mənalandırırsınız?**

● Şəfa verməyin fəlsəfi, yaxud rəmzi mənasını ancaq duymaq, hiss etmək, anlamaq olar, burada söz xeyli aşağı mərtəbədə dayanır. Sözün bu yerdə çox aciz olduğunu hiss edən, o dünyanı görüb-gələn, bir sıra pasiyentlər həkimin üzündən yox, məhz əlindən öpməklə duyğularını çatdırmaq istəyirlər. Çünki dünyada insan həyatından qiymətli heç nə yoxdur və olmayacaq. Hər insan bir dəfə yaşayır. Bu sərt həqiqəti bütün varlığınla dərindən duyanda isə danışmırsan, susursan... Təsədüf deyil ki, hələ qədim yunanlar insanları “fanilər” adlandırırdılar, yəni “puç olub gedənlər”. Həkim üçün ən ağır hal bilirsiniz nədir? Gözü görə-görə xəstənin qarşısında çarəsiz duruma düşmək, illah da ki, bu xəstə lap yaxın adam ola. Başıma gəlib, yəqin ki, başqa həmkarlarımdan da. Yəni həkim də müəyyən yerə qədər gedə bilər, ondan o yana həkimlik yolu bitir.

FOTOLAR:

Kərim Abbasov/Global Media Group

*Nə qədər yenilmisən
bulud örtən ay kimi?
Qapılımsan özünə
kədərli lay-lay kimi?
Gözlərinlə dinmisən
sözün qurtaran zaman.*

*İndi necəsən, doktor?
Çox idimi səhvlərin?
Nahaq gedən oldumu?
Öz-özünə əuflərin,
Dünya səni yordumu?!*

*İndi necəsən, doktor?
Kiminlə bölüşmüşən
Çəkdiyin əzabları?
Bu əzab bölünürmü?
Vidən tərziləri
Heç gözə görünürmü?!.
Çoxmu minmək istədin
ünvansız bir qatara?
Baş götürüb gedəsən
sonsuz sonsuzluqlara...*

*İndi necəsən, doktor?
Sən nə qədər tənəyə,
ağrıya tuş gəlmisən.
Sən bu böyük sənətə
bir eşq kimi gəlmisən...
Tanrım səni əliylə
gör qaldırıbdır hara!
Günəş sənin dahnca
girir palatalara!
Səninlə ümid gəlir,
səninlə həyat gəlir,
səninlə bir ad gəlir - doktor!
Səni tay eyləmirəm
mən heç nəylə, heç kimlə.
Əməlinlə, eşqinlə
əl-ələ tutub qoşa
yaşa doktorum, yaşa!*

